

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 2

Tilleggsspørsmål nr.

Emne: Transport av høi

Oppskr. av: K. Haug

(adresse): Kapp

Fylke: Opland

Herad: F. Tølen

Bygdelag: N. Tølen

Gard: Nøklebergli 16de århund.
dette skrevet Mychelaleng

G.nr. 141 Br.nr. 1072

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

R. 1. 72.

SVAR

Dette spørsmål omfatter ikke noe særegnet for F. Tølen. Som den brede østlands bygde så har F. Tølen de samme slags redskaper som andre bygder rundt Njøsa, når det gjelder høi transport.

De nåværende "hjulstær" er firehjul^{te} med forstilling - hulving. I de senere år er de noe forandret. Lidt større og med lavere "grimmer" på sider.

Dermed kan en lesse større lass.

Jeg som nu er 63 år kan hente at de gamle "hjulstær" hjemme på Haug var meget mindre og med høiere grimmer.

Dette vel for å ^{for} mindre spill av det småhøi, som høstes som jastått på de gamle slåttingene. Disse slåttingene blev utlagt til høi i tiden 1870-80.

På enkelte gårde. blev disse slåttinge høstet som jastått til omkring 1910.

Jeg tror at de største hjulstær var med "klampeskjærje" framme- og bakjulene længere fremt mer slær.

Men dette var ialfeldt for min tid

På småreim blei høiet leiet iud med
„leirsvolk“ for - omu uie på leirbår.

Denne består av et par staturer med en
sammenstikkret gjind oppå.

Bårsvolken blei lavet av kjort „eirstö-
ving“ helst med kløft i toppen. Denne
blei da leiet sammen til en „lykke“,
som en da braa ~~avkender~~ gjemmer.

Noe mer „seremoni“ var det nok ikke
med dette her.

3 Høiet blei på de fleste steder her kjort iud
på løsen i slottanna.

4 Begående hjul-beredden (bestaget) så blei det
pålagt å bruke større beredde, da vi fin
de nye vev i 1880-90 årene og beredden
blei da forandret fra 2" til 3". Dette var en
måtte bruke de offentlige vev.

No de øvrige mange (overflødig?) spørsmål
skal jeg nævne, at det heter „leir-stonga“,
som legges over lasset når det er ferdigt.

På Tolen brukes bare en leir for høiet.

5 Det under dette avseit nævnte forord kjennes
ikke.

6 Utstøtt eller saterlykke hvor det høies
høi, finnes såvidt mig leirjendst ikke uie
på J. Tolen.

Nokleberg Kapp 51-47

Arbødiget

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
adr. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

75

A. Haug.